

Opinnäytetyö (AMK)

Liiketalouden koulutus

2023

Jenni Ruohonen

Yritysmuodon valinta terveydenhuollon yksityisen palveluntuottajan näkökulmasta

– Toiminimiyrittäjyys vs. osakeyhtiö

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Liiketalous

2023 | 37 sivua

Jenni Ruohonen

Yritysmuodon valinta terveydenhuollon yksityisen palveluntuottajan näkökulmasta

- Toiminimiyrittäjyys vs. osakeyhtiö

Opinnäytetyön tarkoituksena on vertailla kahta yritysmuotoa, toiminimeä ja osakeyhtiötä psykoterapeuttiyrittäjän näkökulmasta. Ensisijaisena tavoitteena on selvittää, milloin osakeyhtiö olisi toimeksiantajalle verokohtelun kannalta parempi valinta yritysmuodoksi. Toisena tavoitteena on selvittää oppaanomaisesti tuoreelle yrittäjälle näiden yritysmuotojen keskeisiä eroja, tarkastellen yritystoimintaan liittyviä velvoitteita, vastuukysymyksiä, taloushallinnon osa-alueita sekä terveydenhuoltoalan erityispiirteitä.

Työ on tuotettu tapaustutkimuksena hiljattain toimintansa aloittaneen, yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimivan case-yrityksen tarpeisiin. Tutkimuskysymyksiin lähdettiin hakemaan vastauksia yritysmuotojen vertailuun liittyvän teoriakirjallisuuden ja käytännön lähteiden pohjalta.

Lähdeaineiston perusteella voidaan päätellä, että vaikka osakeyhtiö on vastuukysymysten kannalta toiminimeä turvallisempi yritysmuoto, on tämä kuitenkin verotukselliselta ja byrokraattiselta kannalta parempi vaihtoehto, kun toiminta ei vaadi paljoa pääomaa, liikevaihto on maltillista ja yritys perustetaan yksin. Osakeyhtiömuoto on suositeltavaa silloin, kun toimintaa pyritään laajentamaan, se sitoo pääomaa ja liiketoiminta on vahvasti nousujohteista.

Asiasanat:

Yritysmuodot, elinkeinonharjoittaja, osakeyhtiö, verotus, terveydenhuoltoala

Bachelor's Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Business Administration

2023 | 37 pages

Jenni Ruohonen

Choosing a company form from the perspective of a private healthcare service provider

- Private entrepreneur vs. limited liability company

The purpose of the thesis is to compare two company forms, a private entrepreneur, and a limited liability company (LLC), from the perspective of a psychotherapist entrepreneur. The primary objective is to determine when an LLC would be a better choice for the entrepreneur in terms of tax treatment. The second objective is to clarify the key differences between these company forms, looking at company obligations, liability issues, financial management and the specificities of the health sector.

The thesis has been produced as a case study for the needs of a recently established case company operating as a sole proprietorship. Answers to the research questions were sought from theoretical literature and practical sources related to the comparison of company forms.

Based on the source material, it can be concluded that although an LLC is a safer form of company in terms of liability issues, a sole proprietorship is a better option from a tax and bureaucratic point of view when the business doesn't require much capital, the turnover is moderate, and the entrepreneur acts alone. An LLC is recommended when the aim is to expand operations, it ties up capital, and the business is growing strongly.

Keywords:

Private entrepreneur, limited liability company, taxation, health sector

Sisältö

1 Johdanto	6
2 Yritysmuodot	7
2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja	7
2.2 Osakeyhtiö	9
2.3 Toiminimi vs. osakeyhtiö riskienhallinnan näkökulmasta	10
3 Kirjanpito ja verotus	12
3.1 Kirjanpitovelvollisuus	12
3.1.1 Yhdenkertainen kirjanpito	12
3.1.2 Kahdenkertainen kirjanpito	13
3.1.3 Tilikausi	13
3.2 Yritysmuotojen verotus	13
3.2.1 Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus	14
3.2.2 Osakeyhtiön verotus	17
3.2.3 Menojen vähennyskelpoisuus	19
3.3 Arvonlisäverovelvollisuus	21
4 Case: Terapiayritys X	22
4.1 Liikevaihto	23
4.2 Yritystoiminnan kulut	23
4.2.1 Perustamiskustannukset	23
4.2.2 Yksityisöt ja palkanmaksu	24
4.2.3 Case-yrityksen muut kulut	25
4.3 Yrittäjänä terveydenhuoltoalalla	26
4.3.1 Palvelujen tuottamisen luvanvaraisuus osakeyhtiössä	27
4.3.2 Terveyspalvelujen tuottaminen toiminimellä	28
4.3.3 Uudistuva lainsäädäntö ja palveluntuottajarekisteri Soteri	29
4.4 Yhteenveto	30
5 Johtopäätökset	31

Lähteet

33

Kuvat

Kuva 1. Yritystulon verotus (Verohallinto 2017, 9).	15
Kuva 2. Pääomatulo-osuuden laskenta (mukaillen Tomperi 2022, 29).	16
Kuva 3. Osingon verotus (mukaillen Tomperi 2022, 38–39).	18
Kuva 4. Yhteenveto toiminimen ja osakeyhtiön eroista.	30

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata yritysmuodon valintaan vaikuttavia tekijöitä itsenäisen terveydenhuollon ammatinharjoittajan näkökulmasta. Sosiaali- ja terveystieteillä yksityiset terveydenhuollon palvelutuottajat muodostavat merkittävän osuuden julkisia palveluita tukevana toimijoina, ja palvelutuottajien määrä on kasvanut vuosi vuodelta. Työn pyrkimyksenä on vertailla kahta yleisintä yritysmuotoa, eli yksityistä elinkeinonharjoittajaa, toisin sanoen toiminimiyrittäjyyttä, ja osakeyhtiötä muun muassa yleisten hallinnollisten velvoitteiden ja yritykseen liittyvien vastuiden sekä taloushallinnon näkökulmasta, huomioiden lisäksi terveydenhuoltoalan erityispiirteet yritystoiminnassa.

Opinnäytetyö on tuotettu tapaustutkimuksena hiljattain sivutoimisena psykoterapeuttina toimintansa aloittaneen, mutta päätoimista yrittäjyyttä suunnittelevan yksityisen elinkeinonharjoittajan X tarpeisiin. Työn tavoitteena on koota yhteen keskeiset toiminimen ja osakeyhtiön eroavaisuudet, painottuen verotuksellisen kohtelun eroihin. Työn toissijaisena tavoitteena on toimia oppaana uudelle tai jo alalla toimivalle yrittäjälle yritysmuodon valinnassa. Fokuksena on kuitenkin pohtia, milloin osakeyhtiö voisi olla toimeksiantajalle kannattavampi valinta erityisesti verotuksellisesta näkökulmasta.

Yritysmuodoista ja niiden vertailusta löytyy laajasti tietoa, ja tähän liittyvä teoriaosuus on muodostettu hyödyntäen painettua ja sähköistä kirjallisuutta. Käytännön osuus, joka sisältää myös terveydenhuoltoalan yritystoiminnan sääntelyn kuvailua, pohjaa pääasiallisesti ajantasaisiin viranomaislähteisiin. Lähiaikoina uudistuva sosiaali- ja terveydenhuollon valvontaa koskeva lainsäädäntö jättää kuitenkin vielä viranomaisten täsmennettäväksi, millaisia konkreettisia muutoksia itsenäisten ammatinharjoittajien ja yhtiömuodossa toimivien yksityisen terveydenhuollon palveluntuottajien nykyisiin velvoitteisiin tulee.

2 Yritysmuodot

Yritystoiminta on itsenäistä, juridisessa muodossa harjoitettua taloudellista toimintaa, minkä pyrkimyksenä on tavoitella voittoa, kustannussäästöjä tai riskien jakamista. Suomen perustuslaissa on säädetty elinkeinovapaus, jonka myötä kullakin on oikeus ansaita toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Elinkeinotoimintaa voidaan siten harjoittaa yksityishenkilönä tai yhtiömuodossa. Elinkeinovapautta on kuitenkin rajoitettu tiettyjen, luvanvaraisten elinkeinojen osalta. (Ossa, Saarnilehto & Villa 2007, 17–18.) Yritysmuotoja ovat yksityinen elinkeinonharjoittaja, avoin yhtiö, kommandiittiyhtiö, osakeyhtiö ja osuuskunta (Holopainen 2023, 21). Vaikka lainsäädännön näkökulmasta termi toiminimi viittaa yrityksen nimeen yritysmuodosta riippumatta, viitataan puhekielessä yksityiseen elinkeinonharjoittajaan usein myös tällä nimityksellä. Omaan tarkoitukseensa sopivan yritysmuodon valinnassa yrittäjän tulisi huomioida muun muassa yrityksen perustamismuodollisuudet, omistajien määrä, tarve omaan pääomaan, yrityksen vastuukysymykset, toiminnan tarkoitus, laajuus ja joustavuus sekä verokohtelun eroavaisuudet. Harjoittaessaan yksin elinkeinotoimintaa, on yrittäjän käytännössä valittava yritysmuodoksi yksityinen elinkeinonharjoittaja tai osakeyhtiö, jonka kaikki osakkeet ovat hänen omistuksessaan. (Kyläkallio 2022, 84.)

2.1 Yksityinen elinkeinonharjoittaja

Suomessa yksityisenä elinkeinonharjoittajana voi toimia henkilö, joka asuu Euroopan talousalueella pysyvästi, muussa tapauksessa tarvitaan lupa Patentti- ja rekisterihallitukselta (Holopainen 2023, 26). Yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimiminen on yksinkertaisin valinta silloin, kun kyseessä on yhden hengen yritys. Luonnollisen henkilön harjoittaman yritystoiminnan aloittaminen itsenäisenä yrittäjänä ei edellytä kirjallisia sopimuksia tai muita erityisiä perustamiseen liittyviä muodollisuuksia. Yksityinen elinkeinonharjoittaja harjoittaa yritystoimintaa omissa nimissään ja on itse vastuussa

sitoumuksistaan. (Ossa ym. 2007, 17; Holopainen 2023, 21, 41.) Yksityisliike ei siis ole erillinen oikeushenkilö, mutta yrittäjän tulee silti pitää yritystoiminnan tulot ja menot sekä varallisuus erillään omasta yksityistaloudestaan (Kyläkallio 2022, 84). Toiminimen perustaminen ei kuitenkaan vaadi pääomaa (Ossa 2020, 73). Yrittäjä on yrityksen ainoa toimielin, eli tekee päätökset ja ratkaisut itsenäisesti, ja toimii yrityksensä edustajana, tai voi vaihtoehtoisesti valtuuttaa tätä varten prokuristin (Holopainen 2023, 22, 26). Toiminimiyrittäjän elinkeinotoiminnassa voi tästä huolimatta olla kyse yksittäisen henkilön ohella myös yrittäjäpuolisoiden toiminnasta (Kukkonen & Walden 2020, 32).

Yksityisen elinkeinonharjoittajan voidaan katsoa olevan joko ammatinharjoittaja tai liikkeenharjoittaja, jotka molemmat harjoittavat elinkeinoaan omaan lukuunsa. Liikkeenharjoittajalla on pysyvä osto-, myynti- tai muu tällainen toimipaikka ja usein ulkopuolista työvoimaa palveluksessaan. (Holopainen 2023, 41.) Ammatinharjoittaja myy tyypillisimmin omaan henkilökohtaiseen ammattitaitoonsa perustuvia palveluita, mikä ei vaadi merkittävää pääomaa (Tomperi 2023, 11). Ammatinharjoittajan elinkeinotoiminta onkin tyypillisesti liikkeenharjoittajan toimintaa suppeampaa, mutta juridisesti ne eivät eroa toisistaan (Ossa ym. 2007, 21). Myöskään kirjanpidon kannalta erottelulla ei ole merkitystä, sillä samat kirjanpitolain vaatimukset koskevat molempia (Leppiniemi 2023, 31).

Vaikka luonnollisen henkilön on mahdollista toimia elinkeinonharjoittajana ilman organisoitumista juridiseksi oikeushenkilöksi, on tämän silti hyvä rekisteröidä toiminimi markkinoita ajatellen (Kukkonen & Walden 2020, 31). Velvollisuutta toiminimen käyttöön ei kuitenkaan ole (Kyläkallio 2022, 84). Perustamisilmoitus kaupparekisteriin tulee tehdä aina silloin, kun elinkeinonharjoittaja toimii luvanvaraisella alalla, liiketoimintaa varten on hankittu pysyvä, erillinen liiketila tai kun yrityksessä työskentelee muita kuin yrittäjän perheenjäseniä (Ossa 2020, 73).

2.2 Osakeyhtiö

Osakeyhtiö on itsenäinen, osakkeenomistajistaan erillinen oikeushenkilö (Ossa ym. 2007, 58). Osakeyhtiön perustaminen on mahdollista yhden tai useamman luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön toimesta. Yhtiön pakollinen toimielin on luonnollisista henkilöistä muodostuva hallitus, jonka varsinaisia jäseniä tulee olla yhdestä viiteen, ellei yhtiöjärjestyksessä toisin todeta. Mikäli hallituksen jäsenistö on alle kolmihenkinen, tulee hallituksessa olla vähintään yksi varajäsen. Useamman jäsenen hallituksessa tulee olla valittuna myös puheenjohtaja. Kaikki jäsenet ja varajäsenet tulee ilmoittaa kaupparekisteriin. (Holopainen 2023, 31.)

Osakeyhtiön perustaminen

Osakeyhtiötä perustettaessa tulee laatia **perustamissopimus** ja **yhtiöjärjestys**, **merkitä osakkeet** sekä avata pankkitili, jonne nämä maksetaan, ilmoittaa yhtiö **kaupparekisteriin** rekisteröintiä varten, laatia **osake- ja osakasluettelot**, sekä antaa **osakekirja** tarvittaessa (Holopainen 2023, 44).

Osakeyhtiön perustaminen alkaa perustamissopimuksesta, joka tulee olla kaikkien osakkeenomistajien allekirjoittama ja päivätty (Kyläkallio 2022, 96). Osakeyhtiötä ei ole mahdollista perustaa suullisesti tai hiljaisella sopimuksella. Perustamissopimukseen on sisällyttävä tai sen liitteenä on oltava yhtiöjärjestys, jossa on oltava mainittuna ainakin toiminimi, kotipaikka oleva Suomessa sijaitseva kunta, ja toimiala. Sopimuksen allekirjoittaessaan kukin osakkeenomistaja merkitsee sen määrän osakkeita, joka perustamissopimukseen on kirjattu, kuitenkin vähintään yhden osakkeen. Pääsääntöisesti kaikki yhtiön osakkeet antavat yhdenmukaiset oikeudet, ja kaikki osakkeet voidaan merkitä samalle henkilölle. (Ossa ym. 2007, 61–62; Holopainen 2023, 44, 46–47.) Perustamissopimuksesta on lisäksi käytävä ilmi osakkeesta maksettava hinta ja maksuaika, sekä yhtiön hallituksen jäsenet. Tilikaudesta tulee olla kirjaukset joko perustamissopimuksessa tai

yhtiöjärjestyksessä. (Kyläkallio 2022, 96.) Perustamissopimuksen ja osakkeiden merkinnän jälkeen yhtiön tulee avata pankkitili, jonne mahdollinen osakkeiden merkintähinta tulee olla maksettuna perustamisilmoituksen yhteydessä.

Yksityisen osakeyhtiön perustaminen ei kuitenkaan edellytä osakepääomaa, ja jos osakkeilla ei ole merkintähintaa, kirjataan tämä tieto perustamissopimukseen. (Holopainen 2023, 45, 47, 52.)

Osakeyhtiö perustetaan sähköisesti YTJ-asiointipalvelussa, josta löytyvät myös kaikki perustamiseen liittyvät asiakirjapohjat, lomakkeet ja ohjeet (Holopainen 2023, 44). Osakeyhtiön ilmoittaminen kaupparekisteriin on tapahduttava kolmen kuukauden sisällä perustamissopimuksen tekemisestä, tai osakeyhtiön perustaminen raukeaa. Perustamisen jälkeen yhtiön on pakollista laatia osakasluettelo viivytyksettä, jota hallituksen tulee luotettavasti ylläpitää osakkeista ja näiden omistajista. (Kyläkallio 2022, 97; Holopainen 2023, 47–48.)

2.3 Toiminimi vs. osakeyhtiö riskienhallinnan näkökulmasta

Riskienhallinnan perspektiivistä yritysmuodon valintaan vaikuttaa vastuu yritykseen liittyvistä velvoitteista. Osakeyhtiössä osakkeenomistaja on vastuussa vain yritykseen sijoittamallaan pääomalla, kun taas yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on käytännössä useimmiten rajoittamaton siviilioikeudellinen vastuu kaikista yritykseen liittyvistä veloista, mikä kasvattaa yritystoiminnan riskiä. (Ossa ym. 2007, 19; Kukkonen & Walden 2020, 30.)

Toisin sanoen elinkeinonharjoittaja vastaa tällöin yksin kaikella omaisuudellaan yrityksensä sitoumuksista, mutta toisaalta yrityksen omaisuutta voidaan päinvastoin käyttää myös yrittäjän yksityisiin velvoitteisiin. Tämä tarkoittaa, että jos toiminimiyrittäjä joutuu ulosottoon tai konkurssiin, voidaan saatavien maksuksi käyttää yrittäjän kaikenlaista omaisuutta silloinkin, kun velat eivät ole elinkeinonharjoittamiseen liittyviä. (Kyläkallio 2022, 84–85.) Riskinalaisen pääoman määrään vaikuttaa myös se, toimiiko yksityinen elinkeinonharjoittaja liikkeenharjoittajana, vai ammatinharjoittajana, sillä ensin mainitulla yritystoimintaan vaadittava pääoma on suurempi (Holopainen 2023, 41). Koska yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan rahoitus perustuu lähtökohtaisesti

yrittäjän omaan varallisuuteen ja velanottoon, on ilmeistä, että rahoituksen rajallisuus toimii rajoittavana tekijänä toiminimen yleisten toimintamahdollisuuksien ja toiminnan laajuuden suhteen (Ossa ym. 2007, 22).

Usein suurempia pääomia vaativilla toimialoilla päädytään osakeyhtiömuotoon (Holopainen 2023, 21). Osakeyhtiö on rekisteröinnin jälkeen erillinen oikeushenkilö, joka on itsenäisesti oikeuskelpoinen. Tällöin osakkaat eivät vastaa yhtiön veloista henkilökohtaisella omaisuudellaan, eikä heitä voi saattaa vastuuseen yhtiöön liittyvistä velvoitteista tai sitoumuksista. (Ossa ym. 2007, 58.) Silti etenkin yritystoimintaa aloitettaessa, osakkaat voivat joutua takaamaan yrityksen luottoja yksityisellä omaisuudellaan (Holopainen 2023, 22). Vaikka osakkeenomistaja ei ole maksuvelvollinen velkojia kohtaan, voi tämä kuitenkin olla maksuvelvollinen osakeyhtiölle, mikäli yhtiöjärjestyksessä näin määrätään (Kyläkallio 2022, 94).

3 Kirjanpito ja verotus

3.1 Kirjanpitovelvollisuus

Kirjanpitovelvollisuus koskee kaikkia oikeushenkilöitä sekä liike- ja ammattitoiminnan harjoittamisen osalta myös luonnollisia henkilöitä (Tomperi 2023, 11). Kirjanpidon lähtökohta on erotella yrityksen rahaliikenne niin yrittäjän omista, kuin muiden yritysten tuloista ja menoista. Kirjanpitovelvollisten tulee pitää kahdenkertaista kirjanpitoa, pois lukien ammatin- ja liikkeenharjoittajat, jotka voivat tietyin edellytyksin pitää yhdenkertaista kirjanpitoa.

Kahdenkertaisessa kirjanpidossa menot, tulot, rahoitustapahtumat ja niiden oikaisu- ja siirtoerät kirjataan eri kirjanpitotileille asian mukaan. Myös yhdenkertaisesta kirjanpidosta tulee käydä ilmi liiketapahtumat siten, että ne voidaan erotella ostovelkoihin ja myyntisaamisiin. (Kerbs 2020, 11–13.) Joka tapauksessa kumpikin tapa siis edellyttää, että kirjanpidosta käy ilmi muun muassa Verohallinnolle toimitettavat tiedot (Tomperi 2023, 11).

3.1.1 Yhdenkertainen kirjanpito

Yhdenkertaisen kirjanpidon pitäminen on mahdollista, jos päätyneellä ja sitä edeltävällä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista; taseen loppusumma on yli 100 000 €, liikevaihto ylittää 200 000 € tai yritys työllistää keskimäärin yli kolme henkilöä (Kerbs 2020, 12). Yhdenkertaisessa kirjanpidossa liiketapahtumakirjaukset yrityksen tuloista, menoista, koroista ja veroista tehdään rahaliikenteen mukaan sille päivälle, jona maksu on tapahtunut (Tomperi 2023, 13). Liikkeenharjoittajien on kuitenkin oikaistava kirjanpito suoriteperusteiseksi verotusta varten (Viitala 2018, 18). Vaatimus ei koske ammatinharjoittajia, joille on kirjanpitolaissa asetettu liikkeenharjoittajia pienemmät vaatimukset kirjanpidolle ja tilinpäätökselle (Kukkonen & Walden 2020, 30).

3.1.2 Kahdenkertainen kirjanpito

Kahdenkertaisessa kirjanpidossa kaikki liiketapahtumat merkitään siten, että kirjanpidosta ilmenee rahan lähde ja käyttökohde niin, että veloitus- ja hyvitysmerkinnät vastaavat toisiaan. Tämä edellyttää, että kirjaukset tehdään ainakin kahdelle kirjanpidon tilille. Menot ja tulot kirjataan suoriteperusteisesti, eli tuotannontekijää vastaanotettaessa ja suoritetta luovutettaessa.

Liiketapahtumat kirjataan asian mukaisesti esimerkiksi osto-, myynti- tai oman pääoman tileille. Käytettävistä tileistä tulee laatia selkeä, tilien sisältöä avaava tililuettelo. (Leppiniemi 2023, 31, 35.)

3.1.3 Tilikausi

Tilikausi tarkoittaa ajanjaksoa, jolta saadaan yrityksen tulos. Tilikausi on pääsääntöisesti 12 kuukautta. Yhdenkertaista kirjanpitoa noudattavan ammatin- ja liikkeenharjoittajan tilikausi on aina kalenterivuosi. (Tomperi 2023, 12.)

Muutoin Suomen kirjanpitolaissa säädetään, että tilikausi voi olla minä tahansa ajankohtana alkava 12 kuukauden jakso (Leppiniemi 2023, 23). Tämä koskee kahdenkertaista kirjanpitoa noudattavia ja tällaiselta tilikaudelta tulee laatia tilinpäätös. Tilikausi voi poikkeuksellisesti olla myös 12 kuukautta lyhyempi tai pidempi yritystoimintaa aloitettaessa tai lopettaessa, tai jos tilikautta halutaan muuttaa. Kauden pituudelle ei ole asetettu minimiä, mutta sen enimmäispituus on 18 kuukautta. (Kerbs 2020, 11, 13.)

3.2 Yritysmuotojen verotus

Yrityksen verotus pohjaa luotettavaan kirjanpitoon. Tuloveroa maksetaan kirjanpidon mukaisesta tuloksesta, jossa on huomioitu verolakien mukaiset oikaisut. (Kerbs 2020, 40.) Yksi yritysmuodon valintaan vaikuttava tekijä on verokohtelun eroavaisuudet yritysmuotojen välillä. Erot korostuvat erityisesti välittömien verojen osalta, joista keskeisimpiä ovat valtion tulovero ja kunnallisvero. Yritysmuotojen verotuksen vertailussa on tarkasteltava lisäksi

omistajan verorasitusta. Nämä molemmat tekijät huomioiden on mahdollista selvittää verotuksellisesti edullisempi yritysmuoto. (Holopainen 2023, 207.) Koska yritysmuotojen verokohtelussa erot ovat merkittäviä, on uuden yrittäjän hyvä arvioida yritysmuodon valintaa tehdessään oman liiketoimintansa edellyttämä sitoutuvien pääomien tarve, toiminnan riskitekijät, mahdollisten osakkaiden määrä sekä hallinnointimahdollisuuksien joustavuus. Lisäksi tulee huomioida yrityksen ennakoitun verotettavan tulon suuruus ja luonne, ja suunnitelmat voitonjaosta. (Kukkonen & Walden 2020, 30.)

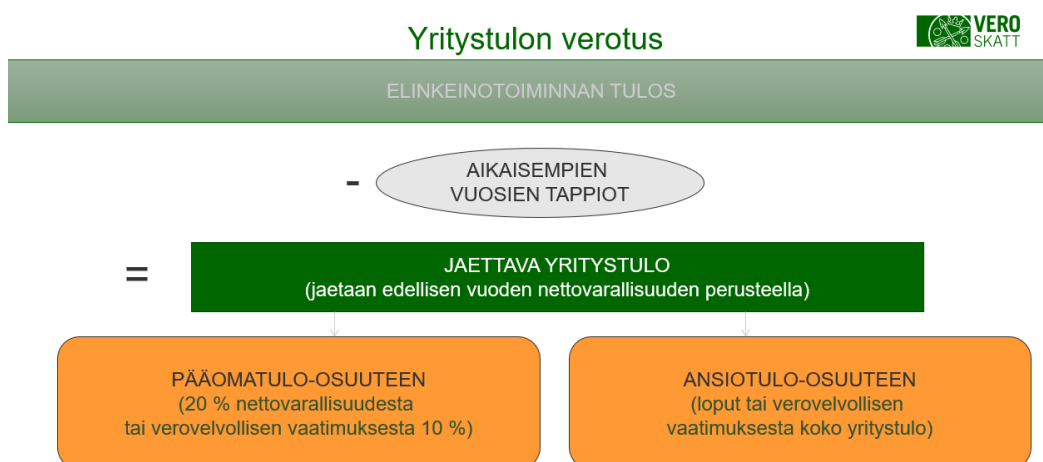
3.2.1 Yksityisen elinkeinonharjoittajan verotus

Yksityisen elinkeinonharjoittajan liiketoiminta ja omistajan yksityistalous muodostavat yhtenäisen taloudellisen kokonaisuuden, jonka vuoksi elinkeinotoimintaa ei nähdä verotuksessa itsenäisenä, vaan tämän muusta toiminnasta erillisenä tulonlähteenä (Ossa ym. 2007; Ossa 2020, 73). Toiminimiyrittäjän verotuksessa otetaan siis huomioon kaikki hänen ansio- ja pääomatulonsa (Tomperi 2022, 28). Yritystoiminnan tulo jaetaan pääoma- ja ansiotuloksi elinkeinoverolain mukaisesti, ja verotus tapahtuu yrittäjän tai yrittäjäpuolisoiden henkilökohtaisena tulona (Kukkonen & Walden 2020, 32; Holopainen 2023, 209). Pääomatulon veroprosentti on 30 %, kun sen määrä on alle 30 000 euroa, ja 34 % tämän ylimenevältä osalta. Ansiotulot verotetaan progressiivisesti tulojen mukaan. (Holopainen 2023, 209.) Ansiotuloista maksetaan myös kunnallisvero, mahdollinen kirkollisvero sekä sairausvakuutusmaksu (Ossa 2020, 29).

Yksityisen elinkeinonharjoittajan mahdollinen tappio vähennetään tuloksesta automaattisesti seuraavien 10 verovuoden aikana, ellei elinkeinonharjoittaja ole vaatinut niiden vähentämistä pääomatuloista tappion syntymisvuonna. Vastaava toimintatapa ei ole mahdollista yhtiömuotoisessa yrityksessä. (Kukkonen & Walden 2020, 38.) Tuloverolaissa säädetään myös erityisestä yrittäjävähennyksestä, joka tarkoittaa, että luonnollisen henkilön elinkeinotoiminnan verovuoden tuloksesta tehdään 5 % vähennys. Tämän pyrkimyksenä on tukea yritystoiminnan harjoittamista. (Torkkel 2023, 144.)

Yrittäjävähennyksen osuus on yrittäjälle verovapaata tuloa ja tämä tehdään ennen liikevoiton tuloksen jakamista pääoma- ja ansiotuloon (Holopainen 2023, 209).

Pääomatulon osuus tuloksesta lasketaan elinkeinotoiminnan nettovarallisuuden mukaan. Nettovarallisuus käsittää elinkeinotoimintaan kuuluvien varojen ja velkojen erotuksen, johon on lisätty 30 % yrityksen verovuoden päättymistä edeltävien 12 kuukauden aikana maksetuista, ennakonpidätyksen alaisista palkoista. Nettovarallisuuden laskenta perustuu taseeseen, eikä laskennassa huomioida yrittäjän yksityistalouden varoja tai velkoja, vaikka esimerkiksi yksityiskäytössä oleva ajoneuvo sisältyisi taseeseen kirjattuihin varoihin. (Tomperi 2022, 28.) Näin elinkeinonharjoittajalla ei ole mahdollisuutta kasvattaa pääomatulon määrää muuta varallisuutta elinkeinotoiminnan piiriin siirtämällä (Kukkonen & Walden 2020, 34).

Kuva 1. Yritystulon verotus (Verohallinto 2017, 9).

Kuva 1. havainnollistaa yksityisen elinkeinonharjoittajan yritystulon verotusta. Jaettavasta tulosta saadaan pääomatulon osuus, kun nettovarallisuudelle lasketaan 20 % tuotto. Tämän laskentatavan mukaan yrittäjän verorasitus ansiotulojen verotukseen verrattuna voi kuitenkin kasvaa tilanteessa, jossa veronalaiset tulot jäävät alhaisiksi, ja ansiotulojen progressiivinen verokanta

olisi pienempi kuin pääomatulon. Halutessaan elinkeinonharjoittaja voikin vaatia, että tuotto lasketaan 10 % tai 0 % mukaan, ja näin valita itselleen edullisimman vaihtoehdon verotuksen kannalta. (Kukkonen & Walden 2020, 33–34; Tomperi 2022, 28; Holopainen 2023, 209.) Nettovarallisuuden vuotuisen tuoton laskennassa huomioidaan myös tilikauden pituus, sen ollessa poikkeuksellisesti lyhyempi tai pidempi kuin 12 kuukautta (Tomperi 2022, 30). Jäljelle jäävä osuus on ansiotuloa, jonka ohella huomioidaan elinkeinonharjoittajan muut ansiotulot. Yrittäjäpuolisoiden ansiotulo-osuus jaetaan verotuksessa puoliksi, tai todellisten työpanosten mukaisessa suhteessa. (Kukkonen & Walden 2020, 33–34; Holopainen 2023, 209.) On tapauskohtaista, millainen ansio- ja pääomatulojen suhde tuottaa elinkeinonharjoittajalle parhaimman vaihtoehdon. Tähän vaikuttaa muun muassa elinkeinotulojen suuruus, nettovarallisuus, yrityksen maksamien palkkojen määrä, muut ansiotulot ja niistä tehtävät vähennykset, sekä kunnallis- ja kirkollisveroprosentin suuruus. (Tomperi 2022, 29–30.)

Kuvan 2. esimerkki kuvaa yksityisen elinkeinonharjoittajan liiketoiminnan tulon jakamista pääoma- ja ansiotuloon.

Esimerkki

Elinkeinonharjoittajan liikkeestä saama tulo	48 000
Yrityksen maksamat palkat edeltäneiden 12 kk aikana	150 000
Elinkeinotoiminnan varat	200 000
- velat	-140 000
+ 30 % palkkasummasta	<u>+ 45 000</u>
Pääomatulo-osuuden laskentaperuste	105 000
Pääomatuloa on	
Elinkeinotulosta 20 % 105 000 eurosta	21 000
Ansiotulona verotetaan	
Elinkeinotoiminnan tuloksen ansiotulo-osuus (48 000–21 000)	27 000

Kuva 2. Pääomatulo-osuuden laskenta (mukaiillen Tomperi 2022, 29).

3.2.2 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiö on yhteisö, joka on itsenäisesti verovelvollinen (Tomperi 2022, 36). Osakeyhtiön verokanta on suhteellinen, eli veroprosentti on sama tuloista riippumatta (Holopainen 2023, 207). Yhteisöjen tuloveroprosentti on ollut vuodesta 2014 alkaen 20 % (Ossa 2020, 209). Osakeyhtiön tulos verotetaan yhtiön tulona, eikä sillä näin ollen ole suoraa vaikutusta osakkaan verotukseen. Yksi osakeyhtiömuodon suosion syistä on juuri yhtiön ja omistajan itsenäisyyteen perustuva verokohtelu, joka voi onnistuneen verosuunnittelun tuloksena johtaa edullisempaan kokonaisverorasitukseen muihin yritysmuotoihin verrattuna. Toisaalta epäonnistunut suunnittelu voi vastaavasti johtaa epäedullisempaan verokohteluun. (Viitala 2018, 20.)

Yrittäjän on hyvä ottaa tulojen optimoinnissa huomioon erityisesti kokonaan ansiotulona verotettavan palkan ja osinkoina nostettavan tulon suhde (Viitala 2018, 139–140). Kun yksityisen elinkeinonharjoittajan kaikki jakamattomatkin voittovarot verotetaan yrittäjän tulona, on osakeyhtiössä mahdollista päättää vuosittain jaettavan ja osakkaalta verotettavan osingon määrä. Osinkoja voidaan maksaa yrityksen voitoista tai voittovarojen kertymästä. (Kukkonen & Walden 2020, 43.) Lähtökohtaisesti voidaan ajatella, että palkan nostaminen osakeyhtiössä on verotuksellisesti kannattavaa ainakin sellaiseen määrään saakka, jolloin palkan kokonaisveroaste vastaa 20 % yhteisöverokantaa. Palkkaa on järkevää peilata myös osinkojen kokonaisverorasitukseen, jolloin raja YEL-vakuutetun osakkaan vuosipalkalle asettuisi noin 30 000 euroon. (Viitala 2018, 140–141.)

Osinkojen verotus on riippuvainen siitä, onko osingonsaaja luonnollinen henkilö, listaamaton yhtiö vai pörssiyhtiö, sekä siitä, kumman tyyppinen yritys on osingon maksajana. Verotukseen vaikuttaa myös osinkotulojen määrä ja osakkeiden matemaattinen arvo. Tämä lasketaan osakeyhtiön nettovarallisuuden, eli yhtiön veronalaisten varojen ja velkojen erotuksen pohjalta, jakamalla se yhtiön ulkona olevien, eli ei yhtiön hallussa olevien osakkeiden lukumäärällä. Nettovarallisuuden arvioimisessa huomioidaan yhtiön

kaikki varallisuus ja velat verovuotta edeltävän vuoden tilinpäätöksen mukaan, eikä sillä ole vaikutusta, ovatko nämä yritystoimintaan kuuluvia. (Tomperi 2022, 36.)

Kun osingon maksaja on listaamaton yhtiö, jaetaan se ansio- ja pääomatuloon. Jakoa varten on laskettava ensin osakkeen matemaattiselle arvolle 8 % vuotuinen tuotto. Osingosta 25 % on veronalaista pääomatuloa sen osalta kuin osingon määrä vastaa tätä laskettua tuottoa, ja 75 % on verovapaata. Jos osinko ylittää vuotuista tuottoa vastaavan määrän, verotetaan ylimenevästä osasta 75 % veronalaisina ansiotuloina ja loppuosuus on verovapaata. Mikäli osingon määrä kuitenkin ylittää 150 000 € vuodessa, on tämän määrän ylittävästä osuudesta 85 % veronalaista pääomatuloa ja loput 15 % verovapaata. (Ossa 2020, 212; Tomperi 2022, 37–38.)

Kuvan 3. esimerkki kuvaa listaamattomasta yhtiöstä saadun osingon verotusta, kun osingon määrä on suurempi kuin 8 % osakkeen matemaattisesta arvosta.

Esimerkki 2

Henkilö X omistaa 800 kpl Yritys Y:n osaketta. Yritys Y:n varat ovat 550 000 € ja velat 250 000 €. Osakkeita on ulkona 2 000 kpl. Yritys jakaa osinkoa 20 € /osake.

Osakkeiden matemaattisen arvon laskeminen:

$$\frac{550\,000 - 250\,000}{2\,000} = 150 \text{ €}$$

Henkilö X:n omistamien osakkeiden matemaattinen arvo on $800 \times 150 \text{ €} = 120\,000 \text{ €}$. Tästä 8 % on **9 600 €**. X saa osinkoa $800 \times 20 \text{ €} = 16\,000 \text{ €}$.

	Pääomatuloa €	Ansiotuloa €	Verovapaata €
Osingosta 9 600 € asti verotetaan:			
• 25 % veronalaista pääomatuloa	2 400		
• 75 % verovapaata tuloa			7 200
Ylimenevältä osuudelta ($16\,000 - 9\,600 = 6\,400 \text{ €}$):			
• 75 % veronalaista ansiotuloa		4 800	
• 25 % verovapaata tuloa			1 600
Yhteensä	2 400	4 800	8 800

Kuva 3. Osingon verotus (mukaillen Tomperi 2022, 38–39).

3.2.3 Menojen vähennyskelpoisuus

Elinkeinoverolain mukaisesti kaikki sellaiset menot tai menetykset, jotka liittyvät tai ovat johtaneet tulon hankkimiseen tai säilyttämiseen ovat lähtökohtaisesti vähennyskelpoisia verotuksessa. Menojen vähennyskelpoisuus on siis laaja, mutta vähennyskelpoisuutta on myös rajoitettu tietyin säädöksin. (Ossa 2020, 102–103.) Osakeyhtiöön verrattuna yksityisellä elinkeinonharjoittajalla on rajoitetumpi mahdollisuus tehdä vähennyksiä yrityksen veronalaisista tuloista, mikä vaikuttaa tämän verosuunnittelun keinoihin (Kukkonen & Walden 2020, 32).

Liikkeen- tai ammatinharjoittajan ei ole mahdollista maksaa palkkaa, luontoisetuja tai verovapaita etuuksia itselleen, puolisolleen tai alle 14-vuotiaalle lapselleen (Holopainen 2023, 2011). Koska vähennyksiä voi saada vain tulon hankkimisesta tai säilyttämisestä johtuvista menoista, rajoittaa tämä yksityisen elinkeinonharjoittajan menojen vähennyskelpoisuutta (Ossa 2020, 116). Sen sijaan yli 14-vuotiaalle lapselle maksettu palkka on vähennyskelpoista, edellyttäen, että palkka vastaa todellista työtä, mitä arvioidaan käyttämällä verrokkina ulkopuoliselle työntekijälle vastaavasta työstä maksettavan palkan määrää. Yrittäjän on mahdollista maksaa yli 14-vuotiaan lapsen palkka myös esimerkiksi luontoisetuna. Edellä mainittu vähennysoikeuden rajaus ei kuitenkaan koske osakeyhtiötä, johtuen yrityksen juridisesta muodosta, sillä oikeushenkilöllä ei ole puolisoa tai lapsia. (Kukkonen & Walden 2020, 32.)

Yksityisen elinkeinonharjoittajan on mahdollista käyttää samoja hyödykkeitä yhteiskäyttönä elinkeinotoiminnassaan ja yksityistaloudessaan. Yrittäjän tulee kuitenkin huolehtia, että mikäli esimerkiksi auton ja puhelimen yksityiskäytöstä johtuvat menot vähentävät elinkeinotoiminnan kirjanpidollista tulosta, on verotuksessa tehtävä tätä vastaava lisäys. Auton käyttö katsotaan elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvaksi silloin, kun yli puolet sillä ajetuista matkoista on elinkeinonharjoittamiseen liittyviä. Tällöin yrittäjä saa vähentää verotuksessa käytöstä aiheutuneet, todelliset kirjanpitoon merkityt kulut. Jos ajoneuvo katsotaan puolestaan henkilökohtaiseen tulolähteeseen kuuluvaksi,

voidaan elinkeinonharjoittamiseen liittyvät kulut vähentää todellisten kustannusten mukaan vain silloin, kun nämä on merkitty kirjanpitoon kelvollisten tositteiden pohjalta. Tulolähteen määrittämistä varten on pidettävä kirjaa ajokilometreistä, huomioiden kuitenkin sen, ettei oman asunnon ja työpaikan välisiä matkoja pääsääntöisesti nähdä elinkeinotoimintaan kuuluvina. (Kukkonen & Walden 2020, 243–244, 246; Malmgrén & Myrsky 2020, 211–212.)

Elinkeinoverolain 55 §:ssä on erityinen säännös, joka koskee lisääntyneiden elantomenojen ja tilapäisen työmatkan vähennyskelpoisuutta. Tämä säännös koskee vain yksityisiä liikkeen- ja ammatinharjoittajia. Sen mukaan elinkeinonharjoittaja saa tehdä verotuksessa tietyt vähennykset lisääntyneiden elantokustannusten sekä todellisten, elinkeinotoimintaan liittyvien autokulujen lisäksi. Näiden yhteismäärä on vastaava palkansaajille maksettavien verovapaiden korvausten, päivärahan ja kilometrikorvauksien kanssa. Lisävähennyksen ehtona on, että matkat ovat elinkeinotoimintaan kuuluvia, ja että näistä on pidetty ajopäiväkirjaa tai selvitetty muuten luotettavasti. (Kukkonen & Walden 2020, 32–33, 246–247; Ossa 2020, 112.) Tilapäisen työmatkan tulee lisäksi ulottua tavanomaisen toiminta-alueen ulkopuolelle (Malmgrén & Myrsky 2020, 206).

Osakeyhtiön verosuunnittelun kannalta on keskeistä, että osinko ei ole vähennyskelpoista verotuksessa, mutta maksetut palkat sivukuluineen sen sijaan ovat. Myös rahapalkan ohella tai sen sijaan hyödynnettävät luontoisedut, kuten auto-, puhelin- ravinto- ja asuntoetu, sekä verovapaat henkilökuntaedut ovat yhtiölle täysin vähennyskelpoisia. Osakasta verotetaan puolestaan vain luontoisedun verotusarvon pohjalta. Käytännössä luontoisetujen käypä arvo on kuitenkin tyypillisesti suurempi kuin vuosittain vahvistettava, kaavamainen verotusarvo. Tämän suhteen on silti hyvä huomioida, ettei luontoisetujen järjestämiseen liittyvistä menoista saatava verohyöty ole yhtä merkittävä, jos yritys on tappiollinen. (Viitala 2018, 139, 143–144.)

3.3 Arvonlisäverovelvollisuus

Yritysmuodosta riippumatta kaikki liiketoiminnan muodossa tapahtuva tavaroiden ja palveluiden myynti tai vuokraus on pääsääntöisesti arvonlisäverovelvollista toimintaa, jolloin yrittäjän tulee rekisteröityä alv-rekisteriin. Tällöin yrittäjä lisää myymänsä tuotteen myyntihintaan valtiolle tilitettävän arvonlisäveron, ja voi vastaavasti vähentää tästä toiselta arvonlisäverovelvolliselta ostettujen tavaroiden ja palveluiden hintaan sisältyvän arvonlisäveron. Arvonlisäverovelvolliseksi ei kuitenkaan tarvitse ilmoittautua, jos yrityksen liikevaihto on alle 15 000 € 12 kuukauden mittaisen tilikauden ajalta, mutta rekisteriin voi tällaisessakin tapauksessa hakeutua vapaa-ehtoisesti. Arvonlisäverolaissa on säädetty myös tiettyjen tavaroiden ja palveluiden myynnin arvonlisäverottomuudesta. (Holopainen 2023, 97–98.) Tällaisia palveluja ovat muun muassa terveyden- ja sairaanhoitopalveluiden myynti, joista ei lain mukaan suoriteta veroa, mikäli kyseessä on julkisen tai yksityisen terveydenhuollon yksikön antama hoito, tai itsenäisen terveydenhuollon ammatinharjoittajan antama hoito. Ammatinharjoittajan tulee olla lain nojalla rekisteröity tai tämän tulee voida harjoittaa toimintaansa lakiin perustuvan oikeuden nojalla. (Ruohola 2022, 4, 11.) Yritys ei voi tällaista toimintaa harjoittaessaan ilmoittautua alv-rekisteriin (Holopainen 2023, 98). Tämä tarkoittaa, ettei yritys niin ikään voi vähentää arvonlisäveroa omaa tuotetta tai palvelua varten hankitusta tavarasta tai palvelusta, eli näiden arvonlisäveron sisältämä ostohinta on yritykselle hankinnan lopullinen hinta (Ruohola 2022, 4).

4 Case: Terapiayritys X

Opinnäytetyön toimeksiantajayritys X on aloittanut sivutoimisen yritystoiminnan vuoden 2023 alussa, työskennellen psykoterapeuttina yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Toimeksiantajan suunnitelmissa on kuitenkin siirtyä päätoimiseksi yrittäjäksi lähitulevaisuudessa. Yrityksen asiakaskunta koostuu pääasiassa joko Kelan kuntoutuspsykoterapian tai vaativan lääkinällisen kuntoutuksen asiakkaista, mutta asiakkaaksi on myös mahdollista hakeutua suoraan omakustanteisesti tai esimerkiksi vakuutusyhtiön kautta.

Kuntoutuspsykoterapiaa korvataan 16–67-vuotiaille, ja sen tavoitteena on asiakkaan työ- ja opiskelukyvyn tukeminen ja parantaminen. palveluntuottajaksi on mahdollista päästä hakemuksella, kun terapeutilla on oikeus psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttämiseen sekä koulutus asiakkaillensa antamaan terapiamuotoon. Lisäksi tällä tulee olla järjestettynä työnohjaus koko Kelan kuntoutuspsykoterapian tuottamisen ajan. Terapiakäyntien kustannukset jakautuvat asiakkaan ja Kelan kesken, ja palveluntuottaja määrittelee käyntipalkkion hinnan itse. (Kela 2023.)

Vaikka toimeksiantaja voisi käytännössä harjoittaa ammattiaan ilman erillisiä tiloja esimerkiksi etäterapian muodossa, asettaa Kelan vaativan lääkinällisen kuntoutuksen toteutus tietyt kriteereitä palveluntuottajalle. Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen yksilöterapiaa järjestetään alle 65-vuotiaille asiakkaille, joilla on huomattava suoritus- tai osallistumisrajoitteen aiheuttava sairaus tai vamma, minkä johdosta kuntoutustarve on arvioitu vähintään vuoden kestäväksi. Asiakkaalta ei peritä maksua terapian toteutuksesta.

Terapiatarkoituksiin käytettäville tiloille on asetettu tietyt vähimmäisvaatimukset; tilojen tulee sopia kyseisen terapiamuodon asiakkaille, sekä olla turvalliset ja esteettömät. Jotta toimipistettä voidaan käyttää yksilöterapiatarkoituksiin, tulee tiloissa olla odotus- ja wc-tilat sekä ainakin yksi, vähintään 7 m² kokoinen terapiahuone. (Kela 2022, 5, 32, 65.) Vaativan lääkinällisen kuntoutuksen palveluntuottajaksi on mahdollista hakeutua Kelan tarjouskilpailutuksen kautta ja sopimus tehdään tyypillisesti neljän vuoden ajaksi (Kela 2023b).

4.1 Liikevaihto

Toimeksiantajayrityksen liikevaihtoon vaikuttaa asiakaskäyntien määrä ja palvelusta veloittava hinta. Yrityksen liikevaihto on tällä hetkellä noin 25 000–35 000 euroa vuodessa. Jos yritystoiminta olisi päätoimista, voisi liikevaihdon suuruus olla arviolta 60 000–100 000 euron välillä. Toiminimiyrittäjyys on toimiva vaihtoehto sellaisissa tilanteissa, joissa yritystoimintaan vaadittava pääoma ei ole suuri ja yrityksen liikevaihto on maltillinen (Suomen Yrittäjät 2023). Riskienhallinnan kannalta yritysmuodon muutos toiminimestä osakeyhtiöksi voi olla kannattavaa esimerkiksi liiketoiminnan kasvaessa, tai ainakin silloin, jos yritys suunnittelee omistajuuden laajentamista (Suomen Yrittäjät 2018). Taloushallintoalan ammattilaisten näkemys siitä, milloin toiminimi on verotuksellisessa mielessä suositeltavaa muuttaa osakeyhtiöksi, näyttäytyy melko yhdenmukaisena. Esimerkiksi Heikkisen (2020) mukaan tämä olisi kannattavaa viimeistään siinä vaiheessa, kun verotettavat tulot nousevat noin 90 000–100 000 euroon. Toisaalta, vaikka 100 000 euron liikevaihto mielletäänkin nyrkkisäännöksi, on yrityksen tulos keskeisempi tekijä, sillä verotukselliset hyödyt puoltavat osakeyhtiötä, kun verotettava tulos kasvaa 40 000 euroon (Tilitoimisto Mandaatti 2020). Myös Happonen (2022) toteaa, että selkeästi voitollinen tulos käy toiminimiyrittäjälle kalliiksi verotuksen progressiivisuuden vuoksi.

4.2 Yritystoiminnan kulut

4.2.1 Perustamiskustannukset

Ensimmäiset aloittavan yrittäjän pakolliset kustannukset liittyvät yrityksen perustamiseen. Toiminimi perustetaan tekemällä perustamisilmoitus kaupparekisteriin ensisijaisesti yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä (YTJ). Vuonna 2023 perustamisilmoituksen hinta on sähköisesti tehtynä 60 € ja 115 € paperilomakkeella. (Patentti- ja rekisterihallitus 2023; Patentti- ja rekisterihallitus 2023b.) Toiminimiyrittäjä voi vaihtoehtoisesti aloittaa yritystoiminnan myös

OmaVeron kautta, mutta tällöin toiminimen ja toimialan rekisteröinti kaupparekisteriin on tapahduttava erikseen YTJ-palvelussa (Verohallinto 2023b).

Myös osakeyhtiö perustetaan YTJ-palvelussa, joka tarjoaa kaksi vaihtoehtoa perustamiselle; ohjatun perustamispaketin, jolloin palvelu luo vaadittavat asiakirjat, tai perustamisilmoituksen, jolloin palvelun käyttäjän tulee lisätä ilmoitukseen itse laaditut asiakirjat. Ohjattu paketti tulee valita silloin, kun yhtiöllä ei ole osakepääomaa, eikä osakkeilla ole merkintähintaa, osakkeenomistajat ovat täysi-ikäisiä henkilöitä ja kaikilla heistä on suomalainen henkilötunnus (tämä koskee myös hallituksen jäseniä, sekä mahdollista toimitusjohtajaa, tilintarkastajia ja prokuristeja), ja kun vakiomuotoinen yhtiöjärjestys on riittävä. Mikäli edellä olevat eivät täyty, tulee palvelussa täyttää osakeyhtiön perustamisilmoitus. Ohjatun paketin käsittelymaksu palvelussa on 240 € ja perustamisilmoituksen 320 €. (Patentti- ja rekisterihallitus 2023c.) Samalla ilmoituksella voidaan ilmoittautua myös Verohallinnon rekistereihin, eli alv-rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin (Verohallinto 2023b).

4.2.2 Yksityisöt ja palkanmaksu

Yrityksen keskeisiin menoeriin kuuluu myös yrittäjän omaan käyttöön nostetut varat tai itselle ja muille maksettu palkka. Koska yksityinen elinkeinonharjoittaja ei ole työsuhteessa toiminimeen, ei hän myöskään voi maksaa itselleen palkkaa tai verovapaita kilometrikorvauksia ja päivärahoja. Sen sijaan hän voi tehdä yrityksen kirjanpitoon merkittäviä yksityisottoja omaan käyttöönsä. (Rekola-Nieminen, 35–36.) Tämä edellyttää, että yrityksellä on tuloja ja yrittäjän tulee huolehtia, että yrityksen maksukyky on riittävä myös muiden menojen kattamiseksi. Yksityisnostot vaikuttavat tilikauden tulokseen, eli ne ovat tuloveron alaisia, eikä niistä siis makseta erikseen veroa. Elinkeinoharjoittajan omaan käyttöönsä tekemät yksityisöt eivät kuitenkaan ole vähennyskelpoisia verotuksessa. Koska yksityisnostot ilmoitetaan veroilmoituksella, ei niistä tarvitse myöskään tehdä tulorekisteri-ilmoituksia, mutta toiminimiyrittäjän

mahdollisten työntekijöiden maksetut palkat tulee ilmoittaa rekisteriin. (Suomen Yrittäjät 2023b.) Vaikka toiminimiyrittäjän puoliso työskentelisi kokoaikaisesti toiminimessä, ei tälle kuitenkaan voida maksaa palkkaa. Sama koskee yrittäjän alle 14-vuotiaita lapsia. Jos elinkeinonharjoittaja työllistää yli 14-vuotiaan lapsensa tai ulkopuolisia henkilöitä, koskevat normaalit työnantajavelvoitteet häntä. (Rekola-Nieminen, 36.)

Osakeyhtiössä yrittäjä voi maksaa itselleen palkkaa, luontoisetuja ja osinkoja. Palkasta maksetaan yrittäjän henkilökohtaisen veroprocentin mukainen ennakonpidätys ja sairausvakuutusmaksut. Yrittäjän oma palkka ja saadut korvaukset ovat vähennyskelpoisia myös verotuksessa. Yrittäjälle maksetusta palkasta, palkkioista, luontoiseduista, työkorvauksista, muista ansiotuloista ja kustannusten korvauksista tulee ilmoittaa tulorekisteriin. (Suomen Yrittäjät 2023b.)

4.2.3 Case-yrityksen muut kulut

Terapiayritys X:n suurimmat kiinteät kustannukset muodostuvat erillisen terapiatilan vuokrakuluista. Sopivien tilojen löytymiseen on vaikuttanut muun muassa se, ettei yritys ole toimialansa vuoksi alv-rekisterissä, mikä on rajoittanut yrittäjän mahdollisuuksia vuokrata terapiahuonetta sellaiselta toimijalta, joka on rekisteröitynyt vuokraustoiminnasta arvonlisäverovelvolliseksi. Arvonlisäverottomuudella on kuitenkin vielä keskeisempi vaikutus yrityksen kustannusten kannalta. Mikäli yrittäjä vuokraisi arvonlisäveronalaista tilaa, jäisi tästä perittävä vuokra yrittäjälle lopulliseksi kustannukseksi, mikä kasvattaisi yrityksen kiinteitä kuluja. Jotta yritys voisi ilmoittautua alv-rekisteriin, tulisi tämän tarjota arvonlisäveronalaisia palveluita, kuten koulutusta tai työnohjausta. Verohallinnon (2019) mukaan terveydenhuollon työnohjauspalvelut ovat pääsääntöisesti arvonlisäveron alaisia. Työnohjaus on arvonlisäverotonta silloin, kun se liittyy yksittäisen potilaan hoitoon, joka on lääketieteellisesti perusteltua. Arvonlisäverollista on sen sijaan ryhmätyönohjaus, joka kohdistuu yksittäisen potilaan sijasta terveydenhuollon ammattihenkilöihin, joista kaikki

eivät osallistu potilaan hoitoon, ja jonka ensisijaisena tarkoituksena ei nähdä olevan potilaan diagnosointi, hoitaminen tai parantaminen.

Käytännössä pääosa toimeksiantajayrityksen kustannuksista on kiinteitä kuluja. Näitä ovat muun muassa pakolliset vakuutukset: YEL-vakuutus, potilasvakuutus, toiminnan vastuuvakuutus sekä ryhmämuotoinen tapaturmavakuutus, hallinnolliset kulut, kuten kirjanpito, ohjelmistokulut, Kanta-palvelujen käyttömaksut, markkinointikulut, joihin sisältyy Kelan edellyttämät kotisivut, puhelinkulut, terapiatilan kalusteet ja alan kirjallisuus, sekä väline- ja tarvikkeet. Lisäksi kustannuksia muodostuu vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen tuottamisen edellyttämistä koulutuksista, kuten esimerkiksi ensiapukursseista, ja työnohjauksesta. Yrityksen kulurakenteeseen vaikuttaa merkittävästi se, että toiminta on tällä hetkellä sivutoimista, mutta menot vastaavat päätoimisen yrittäjyyden kuluja, johtuen toiminnan luonteen edellyttämistä pakollisista kustannuksista.

4.3 Yrittäjänä terveydenhuoltoalalla

Tarve julkisia palveluita täydentäviin yksityisiin sosiaali- ja terveystalouteihin kasvaa koko ajan, ja niiden osuus sote-alasta on tällä hetkellä noin 22 % (Sosiaali- ja terveysministeriö 2023). Yritysmuotojen välillä on ollut tähän saakka selkeitä eroja siinä, millaista viranomaisvalvontaa terveydenhuollon yksityisiin palveluntuottajiin kohdistetaan. Kuitenkin vuoden 2024 alussa lainsäädäntö uudistuu tältä osin, minkä myötä terveydenhuollon toimijoilta edellytettävät lupa- ja rekisteröintikäytännöt päivittyvät (Valvira 2023). Koska uuden lainsäädännön tuomia muutoksia ei ole vielä täysin selkiytetty viranomaisten toimesta, käsitellään tässä osiossa terveydenhuoltoalan yritystoimintaan kohdistuvia viranomaisvaatimuksia pääsääntöisesti voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

4.3.1 Palvelujen tuottamisen luvanvaraisuus osakeyhtiössä

Yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan tulee hakea lupaa toiminnan harjoittamiseen paikalliselta aluehallintovirastolta ennen yritystoiminnan aloittamista. Palvelujen tuottajalla viitataan esimerkiksi yhtiömuotoiseen yritykseen, eli osakeyhtiöön, avoimeen yhtiöön ja kommandiittiyhtiöön, tai osuuskuntaan, säätiöön tai yhdistykseen. Mikäli yrityksen toiminta ulottuu kahden tai useamman aluehallintoviraston alueelle, lupahakemus käsitellään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvirassa. Molemmissa tapauksissa luvan hakeminen tapahtuu Valviran sähköisessä asiointipalvelussa. Sähköisessä asiointipalvelussa haetun ja aluehallintoviraston myöntämän luvan hinta on 1440 €, kun toimipaikkoja on enintään viisi. Valviran myöntämän luvan hinta on vastaavasti 2200 €. Lisäksi palveluntuottajan on maksettava luvasta kullekin viranomaiselle säädetyn maksuasetuksen mukaista vuosimaksua. (Aluehallintovirasto 2023; Valvira 2023b.) Luvan hakeminen koskee sellaisia terveydenhuollon palveluja, joita tuotetaan väestölle, jotka sisältyvät koululääketieteen alaisuuteen, ja pohjautuvat yleisesti hyväksytyyn ja kokemuseräiseen lääketieteeseen. Esimerkiksi työnohjaus sekä erilaisten valmennusten ja koulutusten järjestäminen ei vaadi lupaa. (Aluehallintovirasto 2023.)

Terveydenhuollon palvelujen tuottajien tulee laatia omavalvontasuunnitelma, joka on dokumentti siitä, millä olennaisilla toimenpiteillä tuottaja valvoo itse omien yksiköidensä ja henkilökunnan toimintaa sekä palveluiden laatua, toimien näin myös yrityksen jatkuvakäyttöisenä työvälineenä palveluiden laadunarviointiin ja kehittämiseen. Palvelujen tuottajan tulee ammattitaitonsa, kokemuksensa ja tietonsa puitteissa kyetä arvioimaan, mitä toimenpiteitä toiminnan säädöstenmukaisuuden ja laadun täytyminen edellyttää. Omavalvontasuunnitelmasta on käytävä ilmi myös mahdollisten toiminnassa havaittujen riskien, vaaratilanteiden ja laadullisten puutteiden ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi sekä henkilökunnan ammatillisen osaamisen varmistamiseksi suunnitellut toimenpiteet. Valviran antama määräys omavalvontasuunnitelmasta koskee sellaisia palvelujen tuottajia, joilta edellytetään lupaa terveydenhuollon

palvelujen tuottamiseen, ja suunnitelma tulee toimittaa lupahakemuksen liitteenä ennen toiminnan aloittamista. Palvelun tuottaja on veloitettu pitämään suunnitelma ajan tasalla ja päivittämään sitä tarvittaessa. (Valvira 2023c, 10–11.)

Jotta voidaan varmistua yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottamiseen tarkoitettujen tilojen asianmukaisuudesta, on ne käyttöönottotarkastettava ennen toiminnan aloittamista, silloin kun yritys toimii omissa tai vuokratiloissa. Toimitilatarkastukset kuuluvat hyvinvointialueiden vastuulle, ja tarkastuskertomus tulee toimittaa yksityisen terveydenhuollon lupahakemuksen liitteenä. Tilavaatimukset ovat riippuvaisia toiminnan luonteesta, mutta yleisiin aluehallintoviraston määrittämiin, terveydenhuoltopalveluja tuottavaa yritystä koskeviin määräyksiin sisältyy muun muassa vaatimukset vastaanotto- ja terapiatilojen vähimmäispinta-alasta, sekä vastaanottohuoneen äänieristyksen, ilmastoinnin ja wc-tilojen riittävydestä. (Aluehallintovirasto 2023b.) Tilojen tarkastusta ei edellytetä itsenäisiltä ammatinharjoittajilta (Aluehallintovirasto 2023c).

4.3.2 Terveyspalvelujen tuottaminen toiminimellä

Yksityisen terveydenhuollon lupaa ei edellytetä itsenäiseltä ammatinharjoittajalta, eli toiminimiyrittäjältä, vaan tämän tulee tehdä aluehallintovirastoon ilmoitus toiminnasta, vastaavasti ennen yritystoiminnan aloitusta (Aluehallintovirasto 2023). Yrittäjä voi aloittaa toimintansa heti, kun tämän oikeus toimia terveydenhuollon ammattihenkilönä on rekisteröity Valviran ylläpitämään ammattihenkilörekisteriin, tälle on annettu elinkeinonharjoittajan y-tunnus ja kun aluehallintovirasto on vastaanottanut ilmoituksen toiminnasta terveydenhuollon itsenäisenä ammatinharjoittajana (Aluehallintovirasto 2023c). Ilmoituksen käsittelyhintana vuonna 2023 on 290 € sähköisesti haettuna ja muutoin 345 €. On kuitenkin huomioitava, että jos toiminimiyrittäjä palkkaa muita terveydenhuollon ammattihenkilöitä mukaan toimintaan, ei rekisteröityminen itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ole mahdollista, vaan hänen tulee hakea yksityisen terveydenhuollon lupaa. (Aluehallintovirasto 2023d.)

4.3.3 Uudistuva lainsäädäntö ja palveluntuottajarekisteri Soteri

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien on tullut laatia vuosittain toimintakertomus yrityksen toiminnasta aluehallintovirastolle tai Valviralle. Tämän pohjalta viranomaisen on pystynyt varmentamaan, että yrityksen toiminta vastaa sitä, mihin lupa on myönnetty, sekä tarkistamaan yrityksen tietojen oikeellisuuden. (Aluehallintovirasto 2023; Valveri 2023.) 1.1.2024 voimaan astuvan uuden sote-valvontalain myötä palveluntuottajien nykyiset lupa- ja rekisteröintikäytännöt tulevat kuitenkin muuttumaan. Käyttöön otettavaan, Valviran ja aluehallintoviraston yhteiseen Soteri-rekisteriin tullaan keräämään perustiedot kaikista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajista, ja myös lupa- ja rekisteröintiprosessit käsitellään jatkossa sen kautta. Nykyisessä Valveri-rekisterissä olevat tiedot voimassa olevista luvista ja rekisteröidyistä ilmoituksista siirretään Soteri-rekisteriin Valviran ja aluehallintovirastojen toimesta, ja uudet yksityiset palveluntuottajat rekisteröidään uuteen rekisteriin heti siitä lähtien, kun laki astuu voimaan. Rekisteröintivaatimus koskee myös toiminimiyrittäjiä, jotka nähdään muutoksen jälkeen yhtä lailla yksityisinä palveluntuottajina. Soterin käyttöönoton myötä Valveri-rekisterin käyttö päättyy, eikä palveluntuottajien tarvitse enää tämän jälkeen antaa toimintakertomuksia vuosittain. Uuden lain mukaan palveluntuottajien on kuitenkin tarkistettava tietojensa ajantasaisuus kerran vuodessa sähköisen asiointipalvelun kautta. (Valvira 2023; Valvira 2023d.)

4.4 Yhteenveto

Kuvan 4. yhteenvedossa esitellään kootusti opinnäytetyössä havaitut toiminimiyrittäjyyden ja osakeyhtiön edut ja haittapuolet yksityisen terveydenhuollon palveluntuottajan näkökulmasta.

Toiminimi	Osakeyhtiö
<ul style="list-style-type: none"> + Sopii yksinyrittäjälle, yritysmuotona joustava + Perustamisen helppous ja edullisuus + Hyvin vähäinen byrokratia + Yhdenkertainen kirjanpito + Verotuksellisesti toimiva, kun liikevaihto enintään 100 000 € + Ei edellytetä yksityisen terveydenhuollon lupaa 	<ul style="list-style-type: none"> + Osakkailla rajoitettu vastuu yrityksen sitoumuksista + Mahdollistaa toiminnan ja omistuspuhjan laajentamisen + Antaa paremmat mahdollisuudet verosuunnitteluun + Turvallisempi yritysmuoto, jos liiketoiminta vaatii enemmän pääomaa
<ul style="list-style-type: none"> - Täysi vastuu kaikista yrityksen sitoumuksista - Rajalliset mahdollisuudet laajentaa liiketoimintaa - Ansiotulojen progressiivisen verotuksen vuoksi kalliimpi tuloksen kasvaessa - Rajoitettu verovähennysten mahdollisuus 	<ul style="list-style-type: none"> - Vaatii enemmän byrokratiaa - Edellytetään terveydenhuollon lupaa - Perustamiseen ja lupa-asioihin liittyvät kustannukset toiminimeä suuremmat

Kuva 4. Yhteenveto toiminimen ja osakeyhtiön eroista.

5 Johtopäätökset

Opinnäytetyössä lähdettiin selvittämään keskeisiä toiminimiyrittäjyyden ja osakeyhtiön eroja terapia-alan yrityksen näkökulmasta. Päätaivoitteena oli vertailla näitä kahta yritysmuotoa erityisesti verokohtelun kannalta, ja tutkia, milloin yksityisenä elinkeinonharjoittajana toimivan yrittäjän olisi suositeltavampaa harjoittaa yritystoimintaa osakeyhtiön muodossa. Työn toisena tavoitteena oli koota yhteen keskeisimpiä asioita muun muassa yrityksen perustamiseen, vastuu- ja riskitekijöihin sekä velvoitteisiin liittyen, jotta tuore terapia-alan yrittäjä tai yrittäjyyttä suunnitteleva voisi hyötyä tästä yritysmuodon valintaa tehdessään.

Kuten luvun 4.4 yhteenvedossa todetaan, työssä havaittiin, että toiminimi on yksinkertainen ja joustava valinta yritysmuodoksi erityisesti silloin, kun toimintaa harjoitetaan yksin, siihen vaadittava pääoma on suhteellisen pieni, ja yrityksen liikevaihto ja tulos pysyy maltillisena. Myös terveydenhuollon palveluntuottamisen näkökulmasta toiminnan aloittaminen itsenäisenä ammatinharjoittajana edellyttää osakeyhtiötä vähemmän byrokratiaa, ja kustannukset jäävät tällöin alhaisemmiksi. Toisaalta juridisen muotonsa vuoksi toiminimiyrittäjyys on haavoittuvaisempi kuin osakeyhtiömuodossa harjoitettava toiminta, mikä tarkoittaa, että vastuu yrityksen velvoitteista jää kokonaan yrittäjälle itselleen. Tämä kasvattaa yritystoiminnan riskiä suhteessa osakeyhtiöön, joka on yritysmuotona turvallisempi valinta etenkin silloin, kun yritys laajentaa liiketoimintaansa. Tämä korreloi myös verotuksellisen näkökulman kanssa, sillä osakeyhtiö antaa paremmat mahdollisuudet yrityksen voitonjaon suunnitteluun.

Aiemmin todetun mukaisesti kysyntä yksityisille terveydenhuollon palveluntuottajille on kasvusuunnassa, mikä heijastuu myös terapia-alan työllisyyteen. Toimeksiantajan liiketoiminnan riskejä vähentää lisäksi asiakaskunnan muodostuminen niin sanotusti varman toimijan kautta tulevista asiakkaista, sekä vähäinen pääoman tarve. Toisaalta sote-alan tulevaisuuden näkymät ovat epäselvät, ja oman riskitekijänsä muodostaa aina myös yrittäjän

mahdollinen työkyvyttömyys. Työssä tehtyjen havaintojen pohjalta voidaan silti todeta, että vaikka osakeyhtiö yritysmuotona on riskienhallinnan kannalta parempi vaihtoehto, verokohtelun puolesta se on toimeksiantajalle todennäköisesti kannattavampi valinta vasta siinä vaiheessa, kun yrityksen liikevaihto moninkertaistuu nykyisestä, tai jos yrittäjä haluaa työllistää itsensä lisäksi myös muita. Itselleen parhaimman yritysmuodon valinta on kuitenkin usean tekijän summa, ja sitä on arvioitava aina tapauskohtaisesti kunkin yrittäjän intressien kautta.

Lähteet

Aluehallintovirasto 2023. Yksityisen terveydenhuollon luvat. Viitattu 16.9.2023. <https://avi.fi/asioi/yritys-tai-yhteiso/luvat-ilmoitukset-ja-hakemukset/sosiaali-ja-terveyspalvelut/yksityiset-terveydenhuollon-palvelut/yksityisen-terveydenhuollon-luvat>.

Aluehallintovirasto 2023b. Tilojen käyttöönottotarkastus (tarkastuskertomus). Viitattu 4.11.2023. <https://avi.fi/asioi/yritys-tai-yhteiso/luvat-ilmoitukset-ja-hakemukset/sosiaali-ja-terveyspalvelut/terveydenhuollon-kasitteita/tilojen-kayttoonottotarkastus-tarkastuskertomus>.

Aluehallintovirasto 2023c. Usein kysytyt kysymykset. Viitattu 4.11.2023. <https://avi.fi/usein-kysytyt-kysymykset#accordion-7vgsRgKtH97d>.

Aluehallintovirasto 2023d. Terveyspalvelujen tuottaminen terveydenhuollon itsenäisenä ammatinharjoittajana. Viitattu 27.11.2023. <https://avi.fi/asioi/henkiloasiakas/luvat-ilmoitukset-ja-hakemukset/sosiaali-ja-terveyspalvelut/yksityiset-terveydenhuollon-palvelut/terveyspalvelujen-tuottaminen-terveydenhuollon-itsenaisena-ammattinharjoittajana>.

Happonen, M. 2022. Toiminimestä osakeyhtiöksi - Milloin se kannattaa? Kuopion Ykköstilit Oy:n blogi. Viitattu 27.11.2023. <https://www.ykkostilit.fi/index.php/blogi/toiminimesta-osakeyhtioksi-milloin-se-kannattaa>.

Heikkinen, J. 2020. Kannattaako muuttaa toiminimi osakeyhtiöksi? Viitattu 27.11.2023. <https://www.rantalainen.fi/julkaisut/artikkelit/kannattaako-toiminimi-muuttaa-osakeyhtioksi/>.

Holopainen, T. 2023. Yrityksen perustamisopas: Käytännön käsikirja aloittavalle yritykselle. 33., uudistettu painos. Hyvinkää: Asiatieto Oy.

Kela 2022. Yksilöterapiat: Kelan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen palvelukuvaus. Viitattu 17.10.2023. <https://www.kela.fi/documents/20124/940710/palvelukuvaus-vaativan-laakinnallisen-kuntoutuksen-yksiloterapiat.pdf/200e3fed-12b2-a4c1-df3a-72feee7877ed?t=1661947698523>.

Kela 2023. Kuntoutuspsykoterapia. Viitattu 4.11.2023.

<https://www.kela.fi/yhteistyokumppanit-kuntoutuspalvelut-nain-paaset-palveluntuottajaksi-kuntoutuspsykoterapia>.

Kela 2023b. Kuntoutuspalvelujen hankinnat. Viitattu 27.11.2023.

<https://www.kela.fi/kuntoutuspalvelujen-hankinnat>.

Kerbs, T. 2020. Juoksevasta kirjanpidosta tilinpäätökseen käytännönläheisesti. E-kirja KauppakamariTieto-kirjapalvelussa. 3. painos. Helsinki: Kauppakamari. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 22.10.2023. <https://kauppakamaritieto-fi.ezproxy.turkuamk.fi/ammattikirjasto/teos/juoksevasta-kirjanpidosta-tilinpaatokseen-kaytannonlaheisesti-2020>.

Kukkonen, M. & Walden, R. 2020. Elinkeinoverolaki käytännössä. E-kirja Alma Talent-kirjapalvelussa. 4., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent Oy. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 23.10.2023. <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/CAFBBXETEB>.

Kyläkallio, K. 2022. Yritysjuridiikka. E-kirja Ellibs-kirjapalvelussa. 3. uudistettu painos. Helsinki: Edita Publishing Oy. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 21.11.2023. <https://www.ellibslibrary.com/book/9789513787004>.

Leppiniemi, J. 2023. Kirjanpito, tilinpäätös ja tilinpäätöksen tulkinta. E-kirja Alma Talent-kirjapalvelussa. 12., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent Oy. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 21.11.2023. <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/EAHBIXETEB>.

Malmgrén, M. & Myrsky, M. 2020. Elinkeinotulon verotus. E-kirja Alma Talent-kirjapalvelussa. 5., uudistettu painos. Helsinki: Alma Talent Oy. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 6.12.2023. <https://verkkokirjahylly-almatalent-fi.ezproxy.turkuamk.fi/teos/HADBJXDTEB>.

Ossa, J. 2020. Yritystoiminnan verotus. 3., uudistettu painos. E-kirja Ammattikirjasto (KauppakamariTieto) -kirjapalvelussa. Helsinki: Kauppakamari. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 21.11.2023. <https://kauppakamaritieto-fi.ezproxy.turkuamk.fi/ammattikirjasto/teos/yritystoiminnan-verotus-2020>.

Ossa, J.; Saarnilehto, A. & Villa, S. 2007. Yritysmuodot: toiminta, rahoitus ja verotus. Helsinki: WSOYpro.

Patentti- ja rekisterihallitus 2023. Yksityisen elinkeinonharjoittajan (toiminimiyrittäjän) perustamisilmoitus. Viitattu 22.10.2023. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen.html>.

Patentti- ja rekisterihallitus 2023b. Paperilomakkeet yksityisen elinkeinonharjoittajan (toiminimiyrittäjän) perustamisilmoitusta varten. Viitattu 25.11.2023. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/perustaminen/paperilomakkeet.html>.

Patentti- ja rekisterihallitus 2023c. Osakeyhtiön perustaminen. Viitattu 22.10.2023. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/osakeyhtio/perustaminen.html>.

Rekola-Nieminen, L. 2019. Toiminimen ABC. Tilisanomat 3/2019, 34–37.

Ruohola, T. 2022. Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen arvonlisäverotus käytännönläheisesti. E-kirja Ammattikirjasto (KauppakamariTieto) - kirjapalvelussa. Helsinki: Kauppakamari. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 19.11.2023. <https://kauppakamaritieto.fi.ezproxy.turkuamk.fi/ammattikirjasto/teos/terveyden-ja-sairaanhoitopalvelujen-arvonlisaverotus-kaytannonlaheisesti-2022>.

Sosiaali- ja terveystieteen lupa- ja valvontavirasto Valvira 2023. Palveluntuottajarekisteri Soteri. Viitattu 8.10.2023. <https://valvira.fi/sosiaali-ja-terveydenhuolto/palveluntuottajarekisteri>.

Sosiaali- ja terveystieteen lupa- ja valvontavirasto Valvira 2023b. Yksityisen terveydenhuollon luvat ja ilmoitukset. Viitattu 16.9.2023. <https://valvira.fi/sosiaali-ja-terveydenhuolto/yksityisen-terveydenhuollon-toimiluvat-ja-ilmoitukset>.

Sosiaali- ja terveystieteen lupa- ja valvontavirasto Valvira 2023c. Ohje yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajille. Viitattu 12.11.2023. <https://valvira.fi/documents/152634019/171564154/Ohje+yksityisen+terveydenhuollon+palvelujen+tuottajille.pdf/f8a821f7-391a-3dc1-dc4e-3491e55a41b1/Ohje+yksityisen+terveydenhuollon+palvelujen+tuottajille.pdf?t=1692267727797>.

Sosiaali- ja terveystieteen lupa- ja valvontavirasto Valvira 2023d. Tietoa Soterista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajille. Viitattu 8.10.2023. <https://valvira.fi/sosiaali-ja-terveydenhuolto/sosiaali-ja-terveydenhuollon-palveluntuottajille>.

Sosiaali- ja terveysministeriö 2023. Yksityiset sosiaali- ja terveystalvelujen tuottajat. Viitattu 16.9.2023. <https://stm.fi/yksityiset-sotepalvelut>.

Suomen Yrittäjät 2023. Toiminimi. Viitattu 13.11.2023. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/yrittajaksi-ryhtyminen/yritysmuodot/toiminimi/>.

Suomen Yrittäjät 2023b. Palkanmaksu yrittäjälle. Viitattu 12.11.2023. <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/verot-ja-talous/talouhallinto/palkanmaksu-yrittajalle/>.

Suomen Yrittäjät 2018. Lakilaari: Onko yhtiömuotoa syytä muuttaa, kun toiminimiyrittäjänä suunnittelee ensimmäisen työntekijän palkkaamista? Viitattu 13.11.2023. <https://www.yrittajat.fi/uutiset/lakilaari-onko-yhtiömuotoa-syyta-muuttaa-kun-toiminimiyrittajana-suunnittelee-ensimmäisen-työntekijän-palkkaamista/>.

Tilitoimisto Mandaatti 2020. Yhtiömuodon muutos – Milloin toiminimi kannattaa muuttaa osakeyhtiöksi? Viitattu 27.11.2023. <https://www.mandaatti.fi/fi/blogi/yhtiömuodon-muutos-milloin-toiminimi-kannattaa-muuttaa-osakeyhtiöksi>.

Tomperi, S. 2022. Yritysverotus: suunnittelusta tilinpäätökseen. E-kirja Ellibs-kirjapalvelussa. Helsinki: Edita Publishing Oy. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 5.11.2023. <https://www.ellibslibrary.com/book/978-951-37-8660-1>.

Tomperi, S. 2023. Käytännön kirjanpito. 31., uudistettu painos. E-kirja Ellibs-kirjapalvelussa. Helsinki: Edita Publishing Oy. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 22.11.2023. <https://www.ellibslibrary.com/book/978-951-37-8894-0>.

Torkkel, T. 2023. Yrityksen verolaskenta. E-kirja Ammattikirjasto (KauppakamariTieto) -kirjapalvelussa. Helsinki: Kauppakamari. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 25.11.2023. <https://kauppakamaritieto-fi.ezproxy.turkuamk.fi/ammattikirjasto/teos/yrityksen-verolaskenta-2023>.

Verohallinto 2016. Liikkeen- ja ammatinharjoittajan elinkeinotoiminnan nettovarallisuus tuloverotuksessa. Viitattu 28.10.2023. https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48564/liikkeen_ja_ammattinharjoittajan_elinkei/.

Verohallinto 2017. Yksityisen elinkeinonharjoittajan tuloverotus. Viitattu 5.11.2023. <https://www.vero.fi/globalassets/tietoa-verohallinnosta/esitys--ja-opetusmateriaalit/yksityisen-elinkeinonharjoittajan-tuloverotus.pptx>.

Verohallinto 2019. Terveys- ja sairaanhoidon arvonlisäverotus. Viitattu 30.9.2023. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48270/terveyden--ja-sairaanhoidon-arvonlis%C3%A4verotus/>.

Verohallinto 2023. Yrittäjyys. Viitattu 13.11.2023. <https://www.verokampus.fi/opettajille/yrittajyys/>.

Verohallinto 2023b. Uuden yrityksen perustaja – tee perustamisilmoitus. Viitattu 22.10.2023. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/yritystoiminta/uusi-yritys/perustamisilmoitus/>.

Viitala, T. 2018. Osakeyhtiön voitonjaon verotus: perusteet ja suunnittelu. E-kirja Ammattikirjasto (KauppakamariTieto) -kirjapalvelussa. Helsinki: Kauppakamari. Vaatii kirjautumisen palveluun. Viitattu 25.11.2023. <https://kauppakamaritieto-fi.ezproxy.turkuamk.fi/ammattikirjasto/teos/osakeyhtion-voitonjaon-verotus-perusteet-ja-suunnittelu-2018>.

Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottajien ja itsenäisten ammatinharjoittajien toimintakertomuspalvelu Valveri 2023.

Toimintakertomuspalvelu. Viitattu 6.10.2023. <https://www.valveri.fi/>.